

Draaiboek Gemeenteraadsverkiezingen Dordrecht

Woensdag 16 maart 2022

Auteur: Denise van Poppel
Versie: 1.4
Datum: September 2021

Inhoudsopgave

Aanleiding	3
1. Voor de verkiezingen: juli 2021 – 20 december 2021	3
1. Voorbereiding proces gemeenteraadsverkiezingen 2022	3
2. Werving potentiële raadsleden: organiseren webinar.....	3
3. Betrekken nieuwe politieke partijen	3
4. Drieluik: landelijke trends en ontwikkelingen vertaald naar Dordrecht	4
5. Opstellen en uitvoeren gezamenlijk campagneplan	4
6. Coördinatie campagneleidersoverleg	4
2. Tijdens de verkiezingsperiode: december 2021 – maart 2022.....	5
1. Registratie en kandidaatstelling	5
2. Verkiezingsdag	5
3. Duiding van de uitslag/ start informatiefase	5
3. Na de verkiezingen: wisseling van de raad	6
1. Afscheid oude raad 22 maart 2022	6
2. Installatie nieuwe raad 24 maart 2022	6
4. Introductieprogramma nieuwe raad: maart - juni 2022	7
1. Algemene informatie 2022-2026	7
2. Introductieprogramma 2022	7
3. Praktische zaken	7
5. Overig	8
1. Coalitieakkoord en collegeprogramma	8
2. Verkiezing en benoeming wethouders	8
Bijlage 1 Globale begroting	9
Bijlage 2 Globale planning	10

Aanleiding

Op woensdag 16 maart 2022 zijn de gemeenteraadsverkiezingen en kiest ook Dordrecht een nieuwe gemeenteraad. De griffie is samen met het Kiesbureau van Dienstverlening Drechtsteden aan zet om dit verkiezingsproces soepel te laten verlopen. In dit draaiboek staan de activiteiten opgesomd die vanuit de griffie worden geïnitieerd, gefaciliteerd en georganiseerd.

Het doel van dit draaiboek is drieledig: het afstemmen van de werkzaamheden op de activiteiten van het Kiesbureau (Dienstverlening Drechtsteden), het beleggen van de activiteiten op de griffie en het bewaken van de voortgang van de activiteiten zodat de gemeenteraadsverkiezingen soepel verlopen.

Het draaiboek is chronologisch opgebouwd, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen de activiteiten voor, tijdens en na de gemeenteraadsverkiezingen 2022.

1. Voor de verkiezingen: juli 2021 – 20 december 2021

1. *Voorbereiding proces gemeenteraadsverkiezingen 2022*

- Afstemming proces raadsverkiezingen met presidium
Draaiboek en bijlagen worden ter informatie verspreid onder Presidium op 23 september 2021
- Actualiseren van vergaderschema 2022 na besluitvorming over Dordtse Dinsdag (naar verwachting november 2021)

2. *Werving potentiële raadsleden: organiseren webinar*

De werving van nieuwe personen op de kieslijsten is een verantwoordelijkheid van de politieke partijen. Op 3 juni heeft het Presidium het besluit genomen om de cursus *Raadslid, is dat wat voor mij?* i.v.m. beperkende coronamaatregelen in de vorm van een webinar te organiseren (heeft plaatsgevonden op 6 juli jl). Daarnaast hebben de griffier en burgemeester een gesprek gevoerd met alle partijvoorzitters die voornemens zijn deel te nemen aan de gemeenteraadsverkiezingen (heeft plaatsgevonden op 14 juni jl). Verschillende onderwerpen zijn de revue gepasseerd, waaronder de aandachtspunten bij het samenstellen van kieslijsten, integriteit, wethoudersprocedure, nieuwe vergaderstructuur Dordtse Dinsdag en het aangekondigde Drieluik.

Acties voor de griffie:

Webinar organiseren	Anneloes, Arlette, Mark, Denise
Gesprek partijvoorzitters, burgemeester, griffier	Anneloes

3. *Betrekken nieuwe politieke partijen*

Er zijn voorsnog minimaal twee voor Dordrecht nieuwe politieke partijen die mee gaan doen aan de gemeenteraadsverkiezingen 2022: Partij voor de Dieren en Beweging Denk. Griffie betreft deze partijen in het proces naar de verkiezingen toe, zodat ze op de hoogte zijn van alle formaliteiten die nodig zijn om daadwerkelijk als partij mee te kunnen doen. Daarnaast kunnen ze heid door meedoen in de gezamenlijke verkiezingsactiviteiten. Ook andere nieuwe partijen betrekken we bij de voorbereidingen van de gemeenteraadsverkiezingen 2022.

Acties voor de griffie:

Nieuwe partijen betrekken in gezamenlijke campagneactiviteiten	Anneloes, Arlette, Denise
Partijen in contact brengen met Dienstverlening Drechtsteden (Vivian Boon) om formaliteiten rondom inschrijving etc. goed te laten verlopen	griffie

4. *Drieluik: landelijke trends en ontwikkelingen vertaald naar Dordrecht*

Gemeentesecretaris heeft aangekondigd om ambtelijk, net zoals in 2017, een Drieluik aan te bieden aan alle politieke partijen. Dit Drieluik is bedoeld om politieke partijen -met oog op die nieuwe bestuursperiode- een basis aan informatie en ambtelijke handvatten te bieden voor (toekomstige) keuzes voor de stad bijvoorbeeld bij het opstellen van verkiezingsprogramma's. Het Drieluik gaat in op landelijke trends en ontwikkelingen die de ambtelijke organisatie ziet en geeft een vertaling van deze ontwikkelingen voor Dordrecht.

Acties voor de griffie:

Verspreiden Drieluik naar alle politieke partijen	Anneloes
---	----------

5. *Opstellen en uitvoeren gezamenlijk campagneplan*

Voorgaande gemeenteraadsverkiezingen heeft de griffie een campagneplan opgesteld waarin campagneactiviteiten staan beschreven die gezamenlijk worden georganiseerd en ondersteund door de griffie. Op basis van de evaluatie van de activiteiten uit het campagneplan 2018 heeft eind juni een eerste overleg hierover plaatsgevonden met de campagneleiders van de politieke partijen. Het campagneplan wordt op 23 september ter besluitvorming voorgelegd aan het Presidium. En daarna in uitvoering gebracht.

Acties voor de griffie:

Gezamenlijk campagneplan opstellen	Arlette, Denise
Activiteiten campagneplan uitvoeren	Zie uitwerking campagneplan wie bij welke activiteit wordt betrokken

6. *Coördinatie campagneleidersoverleg*

Het is in Dordrecht goed gebruik dat de campagneleiders van de politieke partijen elkaar gedurende de aanloop naar de verkiezingen periodiek treffen om zaken af te stemmen. Dit campagneleidersoverleg wordt gecoördineerd door de griffie.

Acties voor de griffie:

Initiëren eerste campagneleidersoverleg over campagneplan	Denise, Anneloes en Arlette
Coördineren en periodiek organiseren van campagneleidersoverleg	Denise

2. Tijdens de verkiezingsperiode: december 2021 – maart 2022

1. Registratie en kandidaatstelling

In de aanloop naar de verkiezingsdag moeten politieke partijen een aantal formele zaken regelen om op 16 maart 2022 ook daadwerkelijk als partij, met de gewenste naam en kandidatenlijst, mee te kunnen doen aan de verkiezingen. De belangrijkste data zijn: 20 december 2021 (laatste dag van registratie aanduiding) en 31 januari 2022 (dag van kandidaatstelling). Het Kiesbureau van Dienstverlening Drechtsteden regelt deze praktische zaken voorbereidend op de verkiezingen. De griffie verwijst politieke partijen met vragen over deze procedure naar de goede plek in de ambtelijke organisatie. Communicatie richting potentiële raadsleden over de planning e.d. wordt in deze fase ook opgepakt.

Acties voor de griffie:	
Adresseren van vragen van politieke partijen over de procedure van registratie en kandidaatstelling naar het Kiesbureau	Griffie Afstemming via Denise

2. Verkiezingsdag

Traditie is om op de avond van de verkiezingen in gezamenlijkheid te wachten op de eerste uitslagen. In het Stadhuis zal –indien mogelijk binnen de dan geldende coronamaatregelen- een uitslagenavond georganiseerd worden voor de (actieve leden van de) politieke partijen en overige geïnteresseerde inwoners van de stad. Op het Stadskantoor is een borrel voor alle mensen die actief zijn geweest in een van de ruim 70 stembureaus.

Uit de Evaluatie projectorganisatie van de Verkiezingen (d.d. 17 mei 2018) kwam naar voren dat gezamenlijk overleg Dienstverlening Drechtsteden, team Verkiezingen (Kiesbureau) en griffie waardevol was. Daarbij stond ook opgemerkt dat niet duidelijk genoeg was wanneer de uitslag bekend zou worden, dus de gekozen kandidaten. Terwijl er vanuit de politieke partijen sterk behoefte was aan die informatie. De uitslag was niet goed toegankelijk via de website. Daar wordt komende verkiezingen expliciet aandacht aan besteed.

Acties voor de griffie:	
Afstemming met Kiesbureau over het laten zien van tussentijdse uitslagen	Denise, Arlette
Voorstel doen voor de organisatie van Uitslagenavond 16 maart 2022	Arlette, Denise, Joka/ Karin

3. Duiding van de uitslag/ start informatiefase

De exacte uitslag wordt naar verwachting diep in de nacht van woensdag op donderdag bekend. Op vrijdagochtend worden de administratieve zaken geregeld. Pas zodra de uitslag definitief is, is het mogelijk om met lijsttrekkers een debat te voeren over de verkiezingsuitslag en dit resultaat te duiden. Op vrijdag(-middag) wordt een lijsttrekkersdebat georganiseerd in het Stadskantoor om dit te doen. In dit debat kan tevens de lijsttrekker van de grootste partij de opdracht krijgen om met de informatiefase te starten.

Op deze dag (18 maart) wordt officieel bekend gemaakt welke kandidaten er in de raad komen ook n.a.v. de voorkeursstemmen. Op deze dag komen raadsleden ook naar het Stadskantoor om de administratieve zaken te verwerken.

Acties voor de griffie:	
Lijsttrekkersdebat na uitslag organiseren	
Administratieve verwerking door registratie nieuwe raadsleden	Peter

3. Na de verkiezingen: wisseling van de raad

1. Afscheid oude raad 22 maart 2022

Op 22 maart 2022 neemt Dordrecht afscheid van haar oude gemeenteraad. Een aantal raadsleden keert terug in de nieuwe raad, maar een aantal ook niet. Voor het afscheid van de vertrekkende raadsleden wordt een passend cadeau voorbereid. Ook is het traditie dat voorzitter en nestor speeches voorbereiden. De griffie heeft een rol in de voorbereiding van deze speeches.

Naast het meer ceremoniële deel van de vergadering moet de oude raad vaststellen dat de verkiezingen rechtmatig zijn verlopen en onderzoeken of de nieuwe raadsleden toegelaten kunnen worden tot de gemeenteraad.

Acties voor de griffie:

Inventariseren wie mogelijk een lintje krijgt	Anneloes/ Joka/ Karin/ ...
Vorbereiden afscheidsspeeches	Anneloes, Harco en Arlette
Raadsvergadering afscheid oude raad: bloemen, passend cadeau, foto	Anneloes, Joka/ Karin/...
Aansluitend informele afscheidsbijeenkomst voor oude raad een borrel/etentje in raadskelder organiseren	

2. Installatie nieuwe raad 24 maart 2022

De nieuwe raadsleden worden op 24 maart 2022 geïnstalleerd. De raadsleden zullen de eed/ belofte afleggen in een openbare raadsvergadering. Op deze vergadering wordt tevens de (tijdelijke) bezetting van alle adviesorganen (presidium, auditcommissie, commissieleden en Drechtraad) geregeld. Tijdens de installatie vindt het fotomoment voor de nieuwe raad plaats. Als het nieuwe college wordt geïnstalleerd zal nogmaals een fotomoment plaatsvinden. Aansluitend organiseren we een informele borrel in de raadskelder. Tijdens de constituerende vergadering presidium worden werkafspraken gemaakt.

Acties voor de griffie:

Samenstellen commissie onderzoek geloofsbrieven	Peter, Anneloes
Bezetting adviesgremia inventariseren, ook regionaal in GR'en	Peter, Anneloes
Raadsvergadering installatie nieuwe raad: beëdiging raadsleden door burgemeester, benoemen plaatsvervangend voorzitter, benoemen commissievoorzitters, bloemen, foto, uitreiking van boeken Necker van Naem	Peter, Anneloes
Constituerende vergadering presidium; werkafspraken	Anneloes, Joka

4. Introductieprogramma nieuwe raad: maart - juni 2022

1. Algemene informatie 2022-2026

Alle raads- en commissieleden ontvangen algemene informatie (digitaal). Hierbij valt te denken valt aan een toelichting op de vergaderstructuur Dordtse Dinsdag; Reglement van Orde; Gedragscode raadsleden, wethouders en burgemeester (2014); Gedragscode integriteit; Protocol Agressie tegen politieke ambtsdragers gemeente Dordrecht; Protocol Arbo-ondersteuning politieke ambtsdragers; Verordeningen: ambtelijke bijstand en fractieondersteuning, Rekenkamercommissie, Vertrouwenscommissie, Auditcommissie, werkgeverschap griffie, burgerinitiatieven, fractievergoedingen; informatie over samenwerking in de regio, vorm overdrachtsdocumenten uit de commissies Fysiek Leefomgeving, Sociale Leefomgeving, Bestuur en Middelen, Auditcommissie en Commissie Grote Projecten bepalen en opstellen. Deze informatie komt tijdens het introductieprogramma aan de orde en wordt dan stapsgewijs uitgereikt.

Acties voor de griffie:

Samenstellen algemene informatie	Anneloes, Harco, Mark, Peter, Arlette, Denise
Actualisatie van verordeningen, regelingen en/of protocollen (zie Overzicht en actualiteit verordeningen raadsaangelegenheden, 2019)	Harco, Mark, Denise, Peter
Vorm van overdrachtsdocumenten vaststellen	Anneloes, Harco, Mark, Denise
Overdrachtdossiers per thema/ dossier van huidige commissies vaststellen	Harco, Mark, Denise

2. Introductieprogramma 2022

Het introductieprogramma van (nieuwe) raadsleden wordt verzorgd door de politieke fracties en door de griffie. In het introductieprogramma wordt o.a. aandacht geschonken aan de rollen van de positie en werkwijze gemeenteraad, kennismaking en samenwerking (eerst de relatie dan de inhoud), integriteit, praktijk en inhoud per commissie, financiën, workshops over algemene vaardigheden, werkbezoeken en toelichting op regionale samenwerkingen.

De griffie maakt een introductieprogramma voor de gezamenlijke activiteiten, deze wordt in november voorgelegd aan het huidige presidium. (Van 28 maart tot en met 8 april 2022 met tweedaagse op 31 maart en 1 april). Alle personen die op een kandidatenlijst staan ontvangen in februari een 'save the date' om de opkomst van deelname aan het introductieprogramma te bevorderen.

Acties voor de griffie:

Kandidaten informeren over de planning van het introductieprogramma	Joka/ Karin/ ...
Samenstellen introductieprogramma	Anneloes, Denise
Organiseren introductieprogramma	Joka/ Karin/ ...
Kandidaten informeren over planning	Joka/ Karin/ ...
Samenstellen introductieprogramma: openingsavond Introductie Raadslidmaatschap; tweedaagse begin april (kennismaking en samenwerking/ integriteit en inspiratie; commissieavond praktisch raadslidmaatschap; workshops; werkbezoeken per commissie; regionale samenwerking	Anneloes, Harco, Mark, Denise
Organisatie en uitvoering introductieprogramma	Allen
Eerste reguliere commissievergadering (mei)	Harco, Mark, Denise

3. Praktische zaken

Het aantreden van een nieuwe gemeenteraad zorgt voor een scala aan praktische aanpassingen die moeten worden doorgevoerd, zoals indeling raadszaal, nieuwe emailadressen, aanpassen website, indeling fractiekamers, toegangspassen, naambordjes etc. Griffie heeft hierin de lead.

5. Overig

De gemeenteraad benoemt de wethouders. De voorbereidingen hiertoe beginnen al vanaf het eerste moment van de collegevorming.

1. Coalitieakkoord en collegeprogramma

Het presidium heeft bij de gemeenteraadsverkiezingen in 2014 besloten om voor de totstandkoming van het college en een coalitieakkoord geen protocol vast te stellen. Ze laten dit aan de grootste fractie na de verkiezingen. Die mag met een procesvoorstel komen.

Acties voor de griffie:

- Inventarisatie bij presidium of het gewenst wordt geacht hier procedureafspraken over te maken met elkaar

2. Verkiezing en benoeming wethouders

Afhankelijk van de tijd die de fracties c.q. de beoogde collegepartijen nodig hebben om de collegevorming en het collegeprogramma voor te bereiden, moet de raad op enig moment de wethouders benoemen. Zittende wethouders blijven zolang in functie en hebben dus een demissionaire status, totdat de nieuwe raad "tenminste de helft van het aantal nieuwe wethouders heeft benoemd en deze benoemingen zijn aangenomen".

In de raad waarin de benoeming plaatsvindt, worden wethouderskandidaten voorgedragen. Eventueel kunnen ook wethouders van buiten de raad worden voorgedragen. Via schriftelijke en geheime stemming worden de wethouders benoemd. Als de wethouder zijn benoeming aanneemt legt deze de eed of de verklaring en belofte af. Worden wethouders uit de raad benoemd, dan moet in de opengevallen plaatsen in de raad worden voorzien. Dit kan in de eerstvolgende vergadering.

Acties voor de griffie:

- Coalitievorming en formatie: benoemingstoets kandidaat wethouders (maart – mei 2022)?
- Voorbereiden raadsvergadering benoeming wethouders

Bijlage 1 Globale begroting

	<i>Categorie</i>	Begroting
1	Voor de verkiezingen: campagneplan	€ 46.500,-
	Digitale stemhulp	€ 10.000,-
	Papieren stemhulp	€ 15.000,-
	Verkiezingsmarkt: leges, kramen huren, koffie	€ 2.500,-
	Verkiezingsdebat en thema-uitzendingen	€ 15.000,-
	Verkiezingskatern Dordt Centraal met vormgeving	€ 3.500,-
	Social Media	€ 500,-
	Activiteit van Jongerenraad	Regulier (subsidie)
2	Tijdens de verkiezingen	€ 10.000,-
	Uitslagenavond (2018 €5.500)/ uitslagendebat / lijsttrekkersdebat	€ 10.000,-
3	Na de verkiezingen: wisseling van de raad	€ 15.000,-
	Afscheid oude raad: - bloemen, cadeaus, fotograaf - catering	€ 4.500,- € 3.500,-
	Installatie nieuwe raad: - bloemen, cadeaus, fotograaf - catering	€ 4.500,- € 2.500,-
4	Introductieprogramma nieuwe raad	€ 45.000,-
	Introductieprogramma	€ 45.000,-
5	Overig	€16.000,-
	Onvoorzien	€ 11.000,-
	Audiovisuele ondersteuning op bijeenkomsten op locatie, zoals uitslagenavond	€ 5.000,-
	Totale begroting gemeenteraadsverkiezingen 2022	€ 132.500,-
	Totaal beschikbare budget flankerende activiteiten gemeenteraadsverkiezingen 2022	€ 117.000,-
	Totaal beschikbare budget flankerende activiteiten gemeenteraadsverkiezingen 2022 in begroting 2021	€ 15.794,-
	Totaal beschikbare budget GR 2022	€ 132.794,-

Bijlage 2 Globale planning

Excel-document